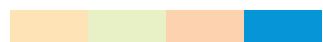

GEZONDHEIDSDIENST VOOR DIER*

Uitgave:
Gezondheidsdienst voor Dieren b.v.
1^e halfjaar 2005

Gezondheidsdienst voor Dieren
Telefoon: 0900 1770
Fax: 0570 660 405
E-mail: p.kock@gdvdieren.nl

Uitgave:
Gezondheidsdienst voor Dieren b.v.
1^e halfjaar 2005

Ontwerp:
Metamorfose ontwerpers BNO

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteurs of de leden van de Begeleidingscommissie monitoring Kleine Herkauwers.

Inhoudsopgave

pag 4

1 Voorwoord

pag 11

4 Trends
speci fi eke
aandoeni ngen

pag 5

2 Samenvatti ng
Di erzi ekte
Barometer

pag 14

5 Onverwachte
en ni euwe
bevi ndi ngen

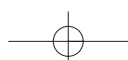
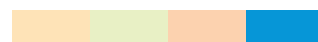
pag 8

3 Aangi fte-
pli chti ge
zi ekten
vol gens
de GWWD

pag 16

Bij l agen
I t/m VIII

1 Voorwoord

Voor u ligt de rapportage "Monitoring Dierziekten Kleine Herkauwers" van het eerste halfjaar 2005. De Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) vervult een centrale rol in de monitoring van gezondheid van schapen en geiten in Nederland. Opdrachtgevers zijn het Productschap voor Vee en Vlees en het Ministerie van LNV (Directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid, VD).

Deze monitoring is opgezet om de opdrachtgevers periodiek te voorzien van informatie over diergezondheid, -welzijn en voedselveiligheid. Zij hebben dat nodig om tijdig te kunnen ingrijpen bij eventuele problemen en, waar nodig, het beleid bij te stellen. De GD verzamelt alle relevante informatie voor de rapportage, interpreteert deze en rapporteert hierover per halfjaar of, indien de aard van de bevinding hierom vraagt, direct. Zo nodig adviseert de GD opdrachtgevers over eventuele vervolgactie.

De informatie waar deze rapportage op is gebaseerd wordt gedeeltelijk actief verworven door de GD, bijvoorbeeld in het kader van de bewaking van scrapie, *Brucella melitensis*, zwoegerziekte, CL en CAE. In andere monitoringsonderdelen komen specialisten van de GD in actie nadat veehouders en/of hun dierenartsen de GD hebben benaderd met een probleem. Daarnaast levert het onderzoek van gestorven dieren een bijdrage.

De indeling van deze rapportage is analoog aan de doelstellingen van de monitoring zoals geformuleerd door de opdrachtgevers:

1. het opsporen van bekende, maar in Nederland normaal gesproken niet voorkomende aandoeningen en ziektebeelden;
2. het volgen van trends en ontwikkelingen van diverse aspecten van gezondheidszorg van kleine herkauwers;
3. het opsporen van nieuwe aandoeningen en ziektebeelden, die in Nederland, of zelfs internationaal nog niet bekend of beschreven zijn.

Bij de bevindingen wordt steeds aangegeven of opdrachtgevers al voor het uitkomen van deze rapportage zijn geïnformeerd, hoe de bevindingen worden geïnterpreteerd en op welke wijze wordt omgegaan met opvallende bevindingen.

Gedetailleerde, cijfermatige (achtergrond) informatie is terug te vinden in de bijlagen, waarbij in bijlage 1 de uitgangspunten voor deze monitoring staan geformuleerd.

Nieuwe indeling

Tot en met 2004 werd in deze rapportage de OIE-indeling van dierziekten in lijst A-, B- en C-ziekten aangehouden. Nu het onderscheid tussen deze lijsten binnen de OIE vanaf 1 januari 2005 is komen te vervallen, wordt de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GWWD) als leidraad genomen voor de indeling van deze rapportage. Dit houdt concreet in dat over ziekten die zijn aangewezen op grond van artikel 15 van de wet wordt gerapporteerd in hoofds

2 Samenvatting

In het eerste halfjaar van 2005 werden in de sector kleine herkauwers 85 bedrijfsbezoeken afgelegd en de GD werd 655 maal telefonisch geconsulteerd. Er werden 581 secties verricht op schapen en geiten in de eerste helft van 2005. In bijlage VI is in tabel VI.1 en VI.2 aangegeven hoe deze aantallen waren verdeeld over deelsectoren binnen bedrijven met kleine herkauwers.

Naast de activiteiten ten aanzien van tweedelijns veterinaire contacten en pathologie, werd in het eerste halfjaar van 2005 de scrapiebewaking door histologisch onderzoek gecontinueerd.

De volgende bevindingen zijn gedaan:

Bekende, in Nederland normaal niet voorkomende aandoeningen

- *Brucella melitensis* is niet aangetoond bij kleine herkauwers. Er was in het eerste halfjaar van 2005 één bedrijf waarvan het onderzoek niet-negatief verliep.
- Bluetongue: nadat er in 2004 in Spanje en Portugal besmette bedrijven zijn gevonden is het eerste geval van bluetongue in 2005 op 18 juli aangetroffen op een rundveehouderij in Spanje. Zorgwekkend is dat de vector van deze aandoening in dat gebied, *Culicoides imicola*, steeds verder naar het noorden opschuift en dat inmiddels is aangetoond dat andere de in meer het noordelijk gelegen lidstaten van de EU voorkomende *Culicoides* soorten vectoren als vector op kunnen treden en het virus efficiënt kunnen overdragen.

Trends in specifieke aandoeningen en resistentie patronen

- Bovine spongiform encephalopathy: in januari 2005 werd in Frankrijk een geval van BSE bij een geit bevestigd. Het Permanente Comité voor de Diergezondheid van de EU heeft daarna besloten dat slachtgeiten, net als runderen, getest moeten worden op TSE. In Nederland worden daarom nu ook alle slachtgeiten boven de 18 maanden getest.
- Leverbot. De definitieve leverbotprognose van november 2004 voorspelde een verhoogde kans op leverbot. Gezien de resultaten van het laboratoriumonderzoek bij de GD van de afgelopen maanden blijkt dit een juiste voorspelling. Het aantal secties waarbij leverbot werd geconstateerd was 40. Dit is 16,2% van het totaal aantal secties terwijl vorig jaar over dezelfde periode maar bij 2.2% van de inzendingen leverbot werd geconstateerd.
- Maagdarmwormen. Besmetting met maagdarmwormen blijft ook in het eerste half jaar van 2005 voor veel schapenbedrijven een grote schadepost. Opvallend was dit jaar al vanaf begin juni veel vragen in relatie tot haemonchose. Gezien de verwachte problemen met anthelmintica-resistentie heeft de GD in samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde en ASG een voorlichtingscampagne gestart. Een belangrijke verandering in de advisering is dat het verstandig is om per keer niet meer alle dieren te behandelen.
- Ook in het eerste half jaar van 2005 is de diagnose *Chlamydia abortus* bij schape en geit weer regelmatig gesteld. Het project met als doel een beschikbare test en een inventarisatie van de door *Chlamydia abortus* veroorzaakte problematiek in ons land zal in oktober 2005 zijn afgerond.
- Paratbc. Het vaccin is sinds april 2005 leverbaar via de veterinaire groothandel voor gebruik bij geiten. Uit de vele telefonische reacties blijkt dat op veel geitenbedrijven het vaccin wordt ingezet ter preventie en bestrijding van de para-tbc. Het is van belang dat betrokkenen zich realiseren dat geen informatie beschikbaar is over de effecten van vaccineren met dit vaccin onder Nederlandse omstandigheden.
- Ecthyma. De afgelopen maanden zijn vooral bij schapen meerdere meldingen binnengekomen van inwendige gevallen van ecthyma. Ook waren er het afgelopen half jaar weer verschillende meldingen van schapen- en geitenhouders en dierenartsen die zelf ecthyma gekregen hadden na contact met besmette dieren.

Een trend is dat steeds meer huisartsen en medisch specialisten de GD consulteren bij verdenkingen van zoonosen, waarvan ecthyma een van de bekendste is.

- Enterotoxaemie . Het afgelopen halfjaar is enterot

3 Aangifteplichtige ziekten volgens de GWWD

3.1 *Brucella melitensis*

Nederland is officieel vrij van *Brucella melitensis*. De ziekte is in Nederland nog nooit vastgesteld. In andere Europese landen komt de bacterie nog wel geregeld voor, voornamelijk in landen rond de Middellandse Zee. Het blijkt in deze landen moeilijk om de bacterie uit te roeien. Omdat Nederland ook uit deze landen dieren importeert, is het risico aanwezig dat toch plotseling een besmetting optreedt.

Om aan te tonen dat in Nederland geen *Brucella melitensis* voorkomt, vindt elk jaar onderzoek plaats van een groot aantal bloedmonsters van schapen en geiten.

Brucella melitensis is een zoönose. De bacterie kan bij de mens Malta- of Middellandse Zee-koorts veroorzaken, genoemd naar het gebied waar de aandoening binnen Europa het meest voorkomt. De mens kan een infectie oplopen door direct contact met geïnfecteerde dieren, maar ook door het consumeren van geïnfecteerde melk of melkproducten.

3.2 Scrapie

Schapenhouders en dierenartsen horen een scrapieverdenking te melden bij de VWA/RVV. De afwikkeling van een verdenking vindt vervolgens plaats volgens het draaiboek scrapie. Hier is de GD niet direct bij betrokken. Wel wordt de GD in een later stadium vaak benaderd door de schapenhouder of zijn dierenarts om achtergrondinformatie.

De GD heeft wel rechtstreeks met een verdenking te maken als die voortkomt uit onderzoek van een dier dat bij de GD ter sectie wordt aangeboden. Confirmatie vindt in zo'n geval plaats bij CIDC-Lelystad en bij een positieve bevinding wordt de VWA/RVV via CIDC-Lelystad geïnformeerd. Bij een ernstige verdenking vindt in de regel vooraf telefonisch overleg plaats tussen de patholoog van de GD en de VWA/RVV.

De GD heeft ook te maken met scrapie-besmette bedrijven als de schapenhouder na besmetverklaring de overstap wil maken naar volledig scrapie-resistent bedrijf. In zulke gevallen meldt de betreffende schapenhouder zich aan als deelnemer aan het programma en vervolgens gelden voor dit bedrijf dezelfde rechten en plichten als voor alle andere deelnemers.

In het eerste halfjaar van 2005 zijn er 13 positieve scrapiegevallen geconstateerd op schapenbedrijven. Dit aantal is aanzienlijk lager dan de vergelijkbare periode in 2004. Dat is waarschijnlijk het gevolg van het scrapieprogramma en de inzet van resistente rammen (ARR/ARR) de laatste jaren.

3.3 Chlamydomphila abortus

Chlamydomphila abortus is een bacterie die verantwoordelijk is voor besmettelijk verwerpen bij schaaap en geit. Deze ziektekiem kan ook bij de mens gezondheidsproblemen veroorzaken.

De GD voert een project uit met als doel een inventarisatie van de door Chlamydomphila abortus veroorzaakte problematiek in ons land. Daarmee wordt niet alleen specifieke monitorinformatie verkregen maar komt ook een test beschikbaar waarmee de diagnostiek kan worden verbeterd. Met de uitkomsten van het project is het mogelijk om problemen op besmette bedrijven gericht aan te pakken. In oktober 2005 zal dit project zijn afgerond.

3.4 Paratbc bij schapen en geiten

De vrijstelling 582()-27.60regeling voor het gebruik van oudair (deember 200) is in m27.600r.8 Tf72Td (.)278TJ - On v d is

4 Trends

4.1 Specifieke aandoeningen (alfabetische volgorde)

Ecthyma

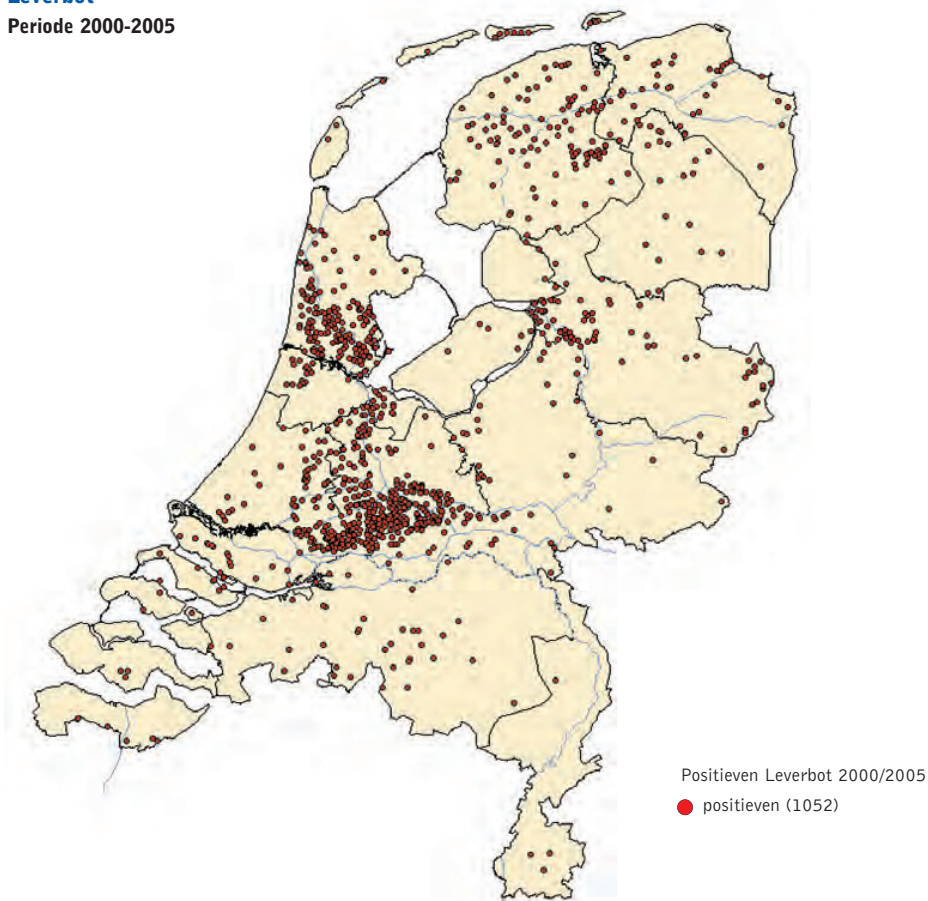
Ecthyma (zere bekjes, bekschurft) is een besmettelijke virale aandoening van huid en slijmvliezen bij schaaap en geit, maar ook bij de mens worden regelmatig infecties geconstateerd. Ook het afgelopen half jaar waren er weer verschillende schapen- en geitenhouders met ecthyma na contact met besmette dieren. Er is geen goede behandeling van ecthyma beschikbaar. Na 3 – 4 weken zullen in de regel de meeste problemen verdwenen zijn. De afgelopen maanden zijn vooral bij schapen meerdere meldingen binnengekomen van inwendige gevallen van ecthyma. Hierbij ontstaan ook ecthymalaesies in de mond, slokdarm en tot zelfs in de pens. Dit kan de opname van voedsel en drinkwater belemmeren en vooral bij lammeren tot behoorlijke uitval leiden. Het behandelen van secundaire bacteriële infecties met een breed-spectrum antibioticum parenteraal kan in zulke gevallen worden overwogen. In 2006 zal waarschijnlijk een ecthyma-vaccin beschikbaar komen op de op de Nederlandse markt.

Enterotoxaemie

Enterotoxaemie (het bloed, weelzeikete) wordt veroorzaakt door de toxinen van *Clostridium perfringens*. Op schapenbedrijven doen de meeste problemen zich voor bij opgroeiende lammeren vooral tijdens het voorjaar na het verweiden naar eiwitrijk grasland. Op geitenbedrijven zagen we ook het afgelopen half jaar

Leverbot
 Periode 2000-2005

Figuur 4.1: Locaties van de aangetoonde leverbotbesmettingen in Nederland in 2000-2005

De werkgroep voorspelt per regio de kans op een leverbotinfectie en adviseert om met preventieve maatregelen een leverbotbesmetting te voorkomen (kartering van percelen op besmette bedrijven, zodat de gevaarlijke percelen in de vochtige perioden gemeden kunnen worden). De werkgroep draagt via de leverbot-prognose bij aan beperking van het diergeneesmiddelengebruik. Veehouders kunnen op basis van deze prognose en na aanvullend bloed- of mestonderzoek van hun dieren bewust kiezen voor het gebruik van leverbotmiddelen bij niet-melkgevende dieren enkele weken na opstallen en bij het droogzetten van melkkoeien. Door dit 'strategisch behandelen' zorgen veehouders voor verantwoord diergeneesmiddelengebruik en wordt het risico op residuen in voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong verlaagd.

De meeste leverbotinfecties doen zich voor in de van oudsher bekende leverbotgebieden. Toch zijn verspreid over Nederland meerdere (soms zeer kleine) gebieden waar leverbot voorkomt. Daarom wordt dierenartsen in minder bekende leverbotgebieden aangeraden leverbot in de differentiaaldiagnose niet te vergeten.

Maagdarmwormen

Besmetting met maagdarmwormen blijft voor veel schapenbedrijven een grote schadepost. Gezien de verwachte problemen met anthelmintica-resistentie heeft de GD in samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde en ASG een voorlichtingscampagne gestart. Daarin zijn de uitkomsten van het Europese project WORMCOPS meegenomen. Een belangrijke verandering in de advisering is dat het verstandig is om niet meer alle dieren te behandelen. Per behandeling wordt geadviseerd om 2 tot 5% van de schapen of lammeren niet te behandelen. Deze onbehandelde dieren moeten wel de dieren zijn met de meeste weerstand. Om de voorlichting te ondersteunen wordt gebruik gemaakt van de door de GD ontwikkelde website www.capraovis.nl.

4.2 Gezondheidsparameters

Er zijn dit halfjaar geen bijzondere trends geconstateerd ten aanzien van de gezondheidsparameters vruchtbaarheid, sterfte, uiergezondheid, stofwisselingsstoornissen, productieproblemen en kreupelheid/klauwgezondheid. De variatie die wordt gezien in het percentage vragen over deze aandoeningen is normaal gezien de seizoensinvloeden. Ditzelfde geldt ook voor de bij de secties gestelde diagnoses. De verhoogde sterfte door leverbot was voorspeld (zie ook onder specifieke aandoeningen/leverbot).

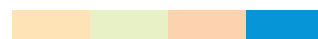
4.3 Gevoeligheidspatronen voor antibiotica

Indien bij het bacteriologisch-vervolgonderzoek een bacterie wordt gekweekt, wordt een gevoeligheidstest uitgevoerd om na te gaan voor welk antibioticum deze bacterie in vitro gevoelig is. Aan de hand hiervan kan een keuze gemaakt worden over het gebruik van een antibioticum. Doelgericht antibioticumgebruik wordt hiermee nagestreefd. In bijlage V is per diersoort en per de meest voorkomende bacteriën de resistentie voor antibiotica weergegeven in percentages. Ter vergelijking is in de bijlage een overzicht opgenomen van de resultaten van de jaren 2004, 2003 en 2002.

Gezien de geringe aantallen mogen geen conclusies per halfjaar worden getrokken. Voor de meeste bacteriën is door de jaren heen een bestendig gevoeligheidspatroon te herkennen.

Resistentie bacteriën blijvend onderzocht

Bij bacteriologisch onderzoek wordt een bacterie gekweekt en een gevoeligheidstest uitgevoerd om na te gaan voor welk antibioticum deze bacterie in-vitro gevoelig is. Aan de hand hiervan kan men een keuze maken voor het gebruik van een antibioticum. Doelgericht antibioticumgebruik wordt hiermee nagestreefd. Aan de hand van overzichten is over langere perioden de ontwikkeling van resistentie bij bacteriën te volgen. Dit is ook van belang omdat (resistente) bacteriën via het vlees overgedragen kunnen worden op de mens en zodoende kunnen bijdragen aan het ontwikkelen van resistentie van bacteriën bij de mens.

5 Onverwachte en nieuwe bevindingen

5.1 Bijzonderheden huidige rapportageperiode

Q-fever

Q-fever is een zonoöse die veroorzaakt wordt door de rickettsia *Coxiella burnetii*. De aandoening verloopt bij de dieren meestal symptomloos, maar kan soms bij schapen abortus veroorzaken. Bij de mens kan de ziekte zich soms manifesteren als een ernstige griep met soms long-, lever- en hartklepontstekingen. Afgelopen halfjaar werden we geattendeerd op een aangetoond Q-fever geval bij een jonge vrouw. Deze vrouw was een van de stagiaires op een groot schapenbedrijf tijdens de aflamperiode. De verschijnselen pasten in het beeld van griep gecombineerd met diarree. Omdat in eerste instantie niet aan Q-fever is gedacht, is de diagnose Q-fever pas in juni 2005 bevestigd. Voor zover bekend hebben de overige stagiaires en de gezinsleden van de schapenhouder geen ziekteproblemen gehad. Q-fever bij de mens is aangifteplichtig. Na een melding wordt vanuit VWA/RVV als een van de vervolgcacties een brontracering gestart. De GD is daarbij betrokken.

Streptococcus suis type 9

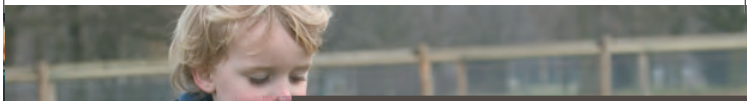
Op een schapenbedrijf met een hoge lammerensterfte werd bij sectie van enkele lammeren de bacterie *Streptococcus suis* type 9 geïsoleerd. De verschijnselen van de aangetaste lammeren waren polyarthritis en aanwijzingen voor meningitis. Deze verschijnselen traden op latere leeftijd op dan bij normaal optredende gevallen van lidziekte bij lammeren maar eerder dan bij gevallen van polyarthritis veroorzaakt door *Erysipelothrix rhusiopathiae*, de bacterie die bekend staat als veroorzaker van vlekziekte bij varkens. Bij de meeste lammeren was de polyarthritis zichtbaar (kreupelheid en verdikte gewrichten) aan meerdere extremiteiten tegelijk, terwijl dit normaal niet het klinisch beeld is bij de polyarthritis rond een week na de geboorte.

Schaap met leucose

Bij een 4-jarig schaap werden in de lever tumoreuze witte bloedcellen aangetroffen in het leverweefsel en in de bloedvaten. Dit laatste wijst op leucose waarbij ook het beenmerg bij de tumorvorming is betrokken en grote aantallen tumorcellen in de bloedbaan circuleren. Het dier was na een zware verlossing dood gevonden. Waarschijnlijk heeft de anaemie (bloedarmoede), veroorzaakt door aanwezigheid van tumorweefsel in het beenmerg, hierbij een beslissende rol gespeeld. Tumoren komen bij schapen relatief weinig voor en leucose is één van de meest voorkomende vorm van tumoren bij schapen.

Darmprolaps via schederuptuur

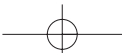
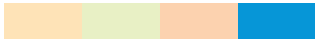
Opvallend veel bedrijven maken melding van sterfte bij hoogdrachtige oaien na een darmprolaps via een schederuptuur. Door middel van een bedrijfsbezoek aan enkele bedrijven is getracht een mogelijke oorzaak te vinden. Dit is nog niet gelukt. Het betreft schapenbedrijven waar de schapen over het algemeen in een ruime conditie zijn. De problemen worden zowel bij eerste als bij oudere worps oaien geconstateerd en zelfs na spontane geboortes.

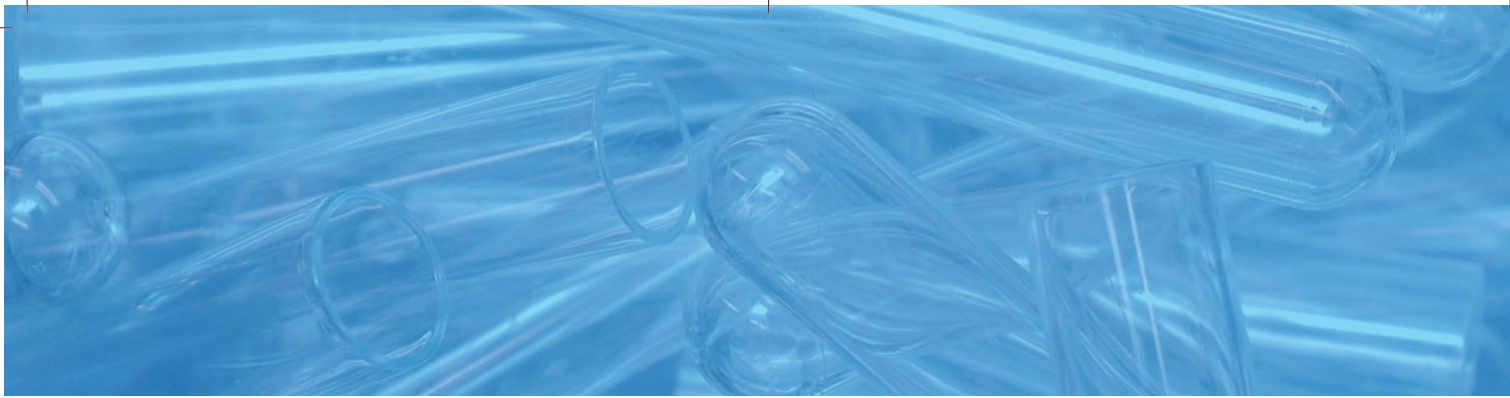

MONITORING KLEINE HERKAUWERS	14
EERSTE HALFJAAR 2005	15

Dikbil geitenlammeren

Van een bok die gebruikt wordt voor KI zijn 2 lammeren geboren met het uiterlijk van een dikbil. Het betreft zeer zwaar bespiede lammeren die snel groeien en die naast de afwijkende bespieroing ook een afwijkend bewegingspatroon hebben. De dieren vertonen een spreidstand in de voorhand en hebben x-benen en bovendien is een zeer steile bekkenstand opvallend. Ook het gedrag is afwijkend. Onder invloed van stress (bijvoorbeeld klappen in de handen) raken de dieren in een krampaanval die minuten kan duren. De dieren zijn voor verder onderzoek overgenomen door de Faculteit Diergeneeskunde voor verder uitgebreid onderzoek. De resultaten van dit onderzoek zullen voor oktober 2005 beschikbaar komen zodat daarover in de volgende rapportage verslag van kan worden gedaan.

Bijlage I Monitoringsystematiek

Opzet

De monitor voor diergezondheid in de sector kleine herkauwers bestaat uit een aantal elkaar aanvullende middelen waarmee informatie wordt verzameld over de gezondheidssituatie van de kleine herkauwers. De middelen zijn deels reactief (initiatief ligt bij de veehouders/dierenartsen) en deels proactief (initiatief ligt bij de GD). Door informatie uit de diverse middelen integraal te interpreteren wordt de kans op het bereiken van de doelstelling van monitoring, namelijk het snel signaleren van specifieke problemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, geoptimaliseerd. Indien een signaal onvoldoende sterk is, maar wel relevant lijkt, wordt door onderzoek op beperkte schaal actief en gericht meer informatie verzameld. Bevindingen worden elk halfjaar gerapporteerd. Indien bevindingen urgent worden geacht (risico's voor voedselveiligheid, volksgezondheid of ernstige dierziekte uitbraken), wordt tussendoor gerapporteerd aan de Begeleidingscommissie Monitoring.

GD-Veekijker

Dit betreft een reactief onderdeel: het initiatief voor het contact met de GD ligt bij veehouder en dierenarts. Informatie komt bij de GD binnen via telefonisch/ elektronisch contact of via bedrijfsbezoeken, die daar uit voortvloeien. GD-Veekijker is zeer geschikt voor het opsporen van nieuwe aandoeningen en niet-endemisch in Nederland voorkomende aandoeningen. Dierenartsen en - in tweede instantie - veehouders worden met enige regelmaat gewezen op de mogelijkheid om GD-Veekijker in te schakelen. Bovendien worden bevindingen regelmatig teruggekoppeld naar dierenartsen en veehouders. GD-Veekijker wordt bezet door vijf specialisten gezondheidszorg kleine herkauwers met brede kennis en ervaring. Informatie die bij GD-Veekijker binnenkomt, wordt in combinatie met informatie uit andere monitoringsmiddelen geïnterpreteerd in wekelijks overleg, waarbij ook andere disciplines aanschuiven (pathologie en epidemiologie). Indien een signaal dat uit de informatie wordt opgevangen getoetst of uitgewerkt dient te worden, wordt kleinschalig onderzoek opgezet (pilots).

Afdeling Pathologie en laboratorium

Dit betreft eveneens een reactief onderdeel. De informatie komt binnen via ingezonden sectiemateriaal, meest kadavers, en nader onderzoek daarop. Secties zijn zeer geschikt voor het opsporen van nieuwe aandoeningen en niet-endemisch in Nederland voorkomende aandoeningen. Behalve informatie over de doodsoorzaak, wordt informatie over antibiotica resistentie van ziekteverwekkers verkregen.

Specifieke monitoring van de prevalentie van dierziekten

Dit betreft een proactief monitoringsinstrument. Door middel van steekproeven, waarin bloed wordt onderzocht op antistoffen tegen ziekteverwekkers, wordt van een aantal aandoeningen de prevalentie geschat. Dit middel is goed bruikbaar om trends en ontwikkelingen te schetsen.

Bewakingsprogramma's specifieke ziekten

Voor *Brucella melitensis* wordt door de EU onderzoek voorgeschreven op een deel van de Nederlandse bedrijven met kleine herkauwers. De GD voert dit onderzoek uit. Het gaat hier om het uitsluiten van de aanwezigheid van de betreffende ziekten of het vroegtijdig signaleren van uitbraken (brucellose).

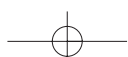
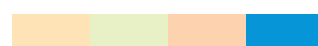
MONITORING KLEINE HERKAUWERS	16
EERSTE HALFJAAR 2005	17

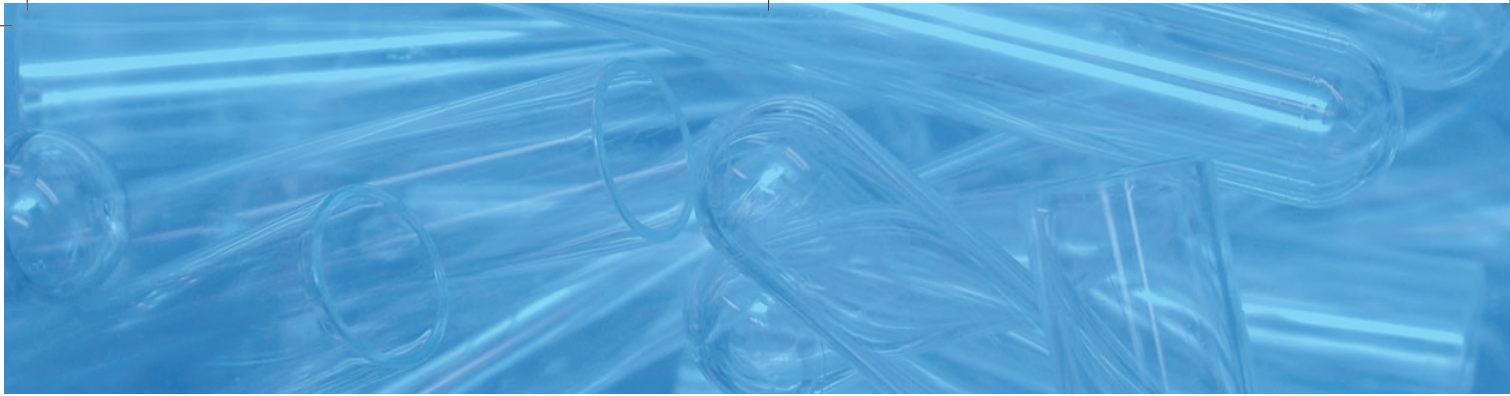
Waarschuwingssysteem leverbot

Dit betreft een proactief monitoringsinstrument. Op verschillende manieren wordt relevante informatie verzameld en daarna verwerkt om richting bedrijven een prognose af te kunnen geven van de te verwachten leverbotinfecties bij rundvee en schapen. Dit middel is goed bruikbaar om trends en ontwikkelingen te schetsen.

Veterinaire milieutoxicologie

Dit betreft een basisvoorziening, waarmee de GD infrastructuur in de vorm van deskundigheid en analysemethoden beschikbaar heeft om, in geval van vergiftigingsverschijnselen, nader onderzoek in te kunnen stellen naar de oorzaak.

Bijlage II Onderzoeksresultaten Brucella melitensis

Tabel II.1

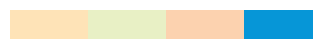
	Soort dier	aantal bedrijven	monsters 1 ^e test neg		monsters 1 ^e test niet neg		monsters 2 ^e test		monsters 2 ^e test niet neg	
			aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
1 ^e kw.	Schaap	176	1.550	99,68	5	0,32	4	80	1	20
2005	Geit	109	631	100	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2 ^e kw.	Schaap	340	3.406	99,85	5	0,15	5	100	0	0
2005	Geit	93	725	99,59	3	0,41	3	100	0	0
3 ^e kw.	Schaap									
2005	Geit									
4 ^e kw.	Schaap									
2005	Geit									
	Beëindigd/ geen dieren									
	TOTAAL	739	6.312	99,79	13	0,21	12	92,31	1	7,69

Bijlage III

Aantallen secties, bedrijfsbezoeken en telefoongesprekken

Tabel III.1: Aantallen secties, telefoongesprekken en bedrijfsbezoeken

	Aantal secties	Aantal bedrijfsbezoeken	Aantal telefoongesprekken
1 ^e halfjaar 2004	455	950	33
2 ^e halfjaar 2004	223	378	119
1 ^e halfjaar 2005	581	655	85

Bijlage IV Achterliggende gegevens secties

Tabel IV.1 Overzicht diagnoses bij het schaap in het eerste halfjaar 2005 per orgaansysteem en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	> 6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Respiratie apparaat									
Asfyxie*	1			1	2				
Longemfyseem*	1				1				
Laryngitis (strottenhoofd ontsteking)							2	1	3
Pharyngitis		1			1				
Pneumonie (longontstekking) tgv M. haemolytica	2	17	3	2	24		12	10	22
Pneumonie tgv andere of onbekende oorzaak	2	9	2	3	16		6	8	14
Pleuritis	1	1	1		3			4	4
Longworminfectie								0	0
Verslikpneumonie							2		2
Zwoegerziekte			1	2	3			6	6
TOTAAL	7	28	7	8	50	12	22	29	51
Digestie apparaat (spijsverteringskanaal)									
(Maag)darmstoornis	3		1	3	7		4	3	7
Glossitis								2	2
Oesophagitis*				1	1				
Palatoschisis*	2				2				
Stomatitis								1	1
Rumenitis		1	3	1	5			3	3
Lebmaagontsteking/zweer		1	1		2		1	4	5
Cachexie	1	5	3	1	10		1	5	6
K99 enterotoxicose	4				4				
Enteritis door campylobacter								1	1
Enteritis door Yersinia pseudotbc							2		2
Clostridium enterotoxaemie	3	28	10	16	57		7	59	66
Clostridium enteritits		1			1				
Paratuberculose							0	0	0
Maagdarmwormziekte		1	1		2		15	8	23
Haemonchose (infectie met lebmaagworm)				2	2		20	0	20
Lintworminfectie		3			3		2		2
Coccidiose		15		5	20		6	17	23
Cryptosporidiose								4	4
Enteritis		1		4	5		1	5	6
Torsio (draaiing) darm		4	3	4	11		1	9	10

* niet eerder apart vermeld

Tabel IV.1 Vervolg overzicht diagnoses bij het schaap in het eerste halfjaar 2005 per orgaansysteem en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	> 6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Invaginatie		1		1	2			0	0
Strictuur darm (darmvernaauwing)								0	0
Verstopping				1	1			1	1
Darmruptuur*				1	1				
Perforatie rectum/prolaps			1	1	2			3	3
Hepatitis (leverontsteking)	1			1	2			4	4
Leverbotziekte			9	9	18		22	3	25
Leverdegeneratie			1		1		1	1	2
Leververvetting			3		3		1		1
TOTAAL	14	61	36	51	162	39	84	133	217
Circulatieapparaat (hart en bloedvaten)									
Congenitaal hartgebrek		2			2			0	0
Endocarditis								0	0
Pericarditis							1	0	1
Hartspierdegeneratie				1	1		1	1	2
Shock				1	1			3	3
Inwendige verbloeding			1	2	3		1	13	14
TOTAAL		2	1	4	7	1,7	3	17	20
Urogenitaal apparaat (urinewegen/geslachtsorganen)									
Urolithiasis (nier-blaasstenen)			1		1			1	1
Urethritis								0	0
Nierdegeneratie		1			1			2	2
Nierontsteking							1		1
Hydronefrose	1				1				
Blaasontsteking		1			1		1		1
Endometritis (baarmoederontsteking)			1		1			1	1
Uterusruptuur (scheur in baarmoeder)								0	0
Geboorteproblemen								0	0
TOTAAL	1	2	2	0	5	1,2	2	4	6
Locomotieapparaat, zenuwstelsel									
Arthrogrypose				1	1			2	2
Congenitale afwijking wevelkolom en pote								1	1

* niet eerder apart gerapporteerd

Tabel IV.1 Vervolg overzicht diagnoses bij het schaap in het eerste halfjaar 2005 per orgaansysteem en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w -6 m	> 6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Congenitale pootafwijking								3	3
Gestoorde botontwikkeling*	1				1				
Cranioschisis								0	0
Epifysiolyse								1	1
(Poly)arthritis		1			1			0	0
Polyarthritis door S. suis 9*		1			1				
Spierdegeneratie*			1		1				
Myositis								0	0
Degeneratie ruggenmerg			1		1			1	1
Meningitis*		1			1				
Encephalitis door listeria		1	5	1	7		2	4	6
Encephalitis door andere oorzaak (o.a. visna)			1		1			2	2
CCN (cerebrocorticale necrose)		1	1	1	3		1	0	1
Tetanus								1	1
Scrapie			1	1	2		1	0	1
TOTAAL	1	5	10	4	20	4,8	4	15	19
Overige infectieziekte									
Abcessen (o.a. door A. pyogenes)								0	0
Actinobacillose								0	0
Actinomycose									0
Sepsis (bloedvergiftiging)	1		1	1	3			7	7
Sepsis door Mannheimia haemolytica		1			1		4	1	5
Sepsis door Salmonella typhimurium							1		1
Sepsis door Str. suis 9*		1			1				
Omfalitis								1	1
Peritonitis (buikvliesontsteking)			3		3			3	3
Polyserositis	1				1			0	0
Mastitis			2	1	3			2	2
Echtyma							1	0	1
Myiasis								0	0
TOTAAL	2	2	6	2	12	2,9	6	14	20
Overige aandoeningen									
Congenitale afwijking/misvorming								2	2
Uitdroging*				1	1				
Anaemie								0	0
Ruptuur diafragmatica (verscheuring middenrif)			1		1			4	4
Ruptuur Vena cava / aorta*			1	1	2				
Trauma		1	1	1	3			0	0
Trauma door pillenschietter								0	0
Dermatitis								2	2
Keratitis								1	1

* niet eerder apart gerapporteerd

Tabel IV.1 Vervolg overzicht diagnoses bij het schaap in het eerste halfjaar 2005 per orgaansysteem en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	> 6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Congenitale oogafwijking							2		2
Hypoglycaemie	6				6			2	2
Melk-/Kopziekte			1		1			0	0
Hypocalcaemie*			4		4				
Acetonaemie			2	2	4		2	10	12
Cobaltgebrek				1	1		1	3	4
Kopergebrek				1	1		1	2	3
Kopervergiftiging		2	3		5		1	12	13
Taxus vergiftiging								0	0
Vergiftiging door Pieris japonica							1		1
Vergiftiging door waterscheerling*			1		1				
Dood na medicatie (tilmycosine)								0	0
Diazinon vergiftiging								0	0
Monensin vergiftiging							2		2
Tumoren								0	0
Leucose			1		1				
Plaveicelcarcinoom								0	0
TOTAAL	6	3	15	7	31	7,5	10	38	48
Geen diagnose									
Geen oorzaak vastgesteld	7	6	11	7	31		12	20	32
Ongeschikt voor onderzoek							1	2	3
TOTAAL	7	6	11	7	31	7,5	13	22	35
Abortus									
Aangeboren afwijking (anencephalie=ontbreken hersenen)								2	2
Chlamydophila					13		1	12	13
Campylobacter					11			4	4
Toxoplasma					30			7	7
Bacillus licheniformis*					4				
Listeria					4		1	6	7
Yersinia pseudotuberculosis								0	0
Yersinia enterocolitica								3	3
Placentitis					4			3	3
Geen oorzaak vastgesteld					29			20	20
Mummificatie/ongeschikt voor onderzoek					2			1	1
TOTAAL					97	23	2	58	60
TOTAAL GENERAAL SECTIES	28	109	88	83	415	100	146	330	476

* niet eerder apart gerapporteerd

Tabel IV.1 Vervolg overzicht diagnoses bij het schaap in het eerste halfjaar 2005 per orgaansysteem en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	> 6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Scrapie screening (histologisch onderzoek hersenen)									
Geen scrapie aangetoond					45		82	117	199
Scrapie aangetoond					0		0	0	0
TOTAAL					45		82	117	199

Tabel IV.2 Overzicht diagnoses bij de geit in het tweede halfjaar 2004 per orgaan en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	> 6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Respiratie apparaat									
Asfyxie		1			1			1	1
Pneumonie tgv Mannheimia haemolytica	3	6	1	3	13		4	10	14
Pneumonie tgv Pasteurella multocida		1			1		1	3	4
Pneumonie (oorzaak onbekend)	2	1	3	4	10		2	2	4
Verslikpneumonie								1	1
TOTAAL	5	9	4	7	25	15,1	7	17	24
Digestie apparaat (spijsverteringskanaal)									
Maagdarmstoornis			1	6	7		4	1	5
Rumenitis/pensverzuuring			2	1	3			1	1
Lebmaagruptuur								1	1
Darmdraaiing								1	1
Cachexie syndroom		1	2		3		3	6	9
Clostridium infecties	3	2	15	7	27		6	22	28
Enteritis tgv entertoxaemie							7		7
Enteritis tgv campylobacter								2	2
Enteritis tgv Y. pseudtbc				1	1		1		1
Enteritis non-spec.	2				2			2	2
Maagdarmwormen			1		1		8	2	10
Coccidiose							1	2	3
Cryptosporidiose	5	1			6		4	2	6
Infectie met rotavirus								1	1
Paratbc			11	4	15		14	7	21
Hepatitis			1		1		1	0	1

Tabel IV.2 Vervolg overzicht diagnoses bij de geit in het tweede halfjaar 2004 per orgaan en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	>6 m	Onbekend	Totaal	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Leverbotziekte								1	1
Leververvetting/hepatitis									
Leververvetting/acetonaemie			5	2	7			2	2
Invaginatio*	1				1				
TOTAAL	11	4	38	21	74	44,6	49	53	102
Circulatie apparaat (hart en bloedvaten)									
Anaemie								1	1
Circulatiestoornis								0	0
Endocarditis								1	1
Hartspierdegeneratie*	1				1				
Hartspierontsteking*		1			1				
TOTAAL	1	1	0	0	2	1,2	0	2	2
Urogenitaal apparaat (urineweg/geslachtsorgaan)									
Nierdegeneratie									0
Chronische nierontsteking							2		2
Urethra-obstructie*			1		1				
Ovariële cyste*			1		1				
Endometritis/lochiometra			3	2	5		1	7	8
Uterus ruptuur								1	1
TOTAAL	0	0	5	2	7	4,2	3	8	11
Locomotie apparaat, zenuwstelsel									
Myositis									0
Encephalitis (viraal)									0
Listeriose			1		1			1	1
CAE (caprine arthritis encephalitis)									0
Congenitale afwijking							3		3
TOTAAL	0	0	1	0	1	0,6	0	4	4
Overige infectieziekten									
Sepsis door pasteurella									0
Sepsis door andere of onbekende oorzaak							1	4	5
CL (caseous lymphadenitis)							4		4
TOTAAL	0	0	0	0	0	0	5	4	9
Overige aandoeningen									
Trauma (uitwendig geweld)									0
Uitdroging*	1				1				
Inwendige verbloeding								4	4
Hypocalcaemie*			1		1				
Acetonaemie			1		1			1	1

* niet eerder apart gemeld

Tabel IV.2 Vervolg overzicht diagnoses bij de geit in het tweede halfjaar 2004 per orgaan en leeftijdscategorie

	0 - 14 d	2 w - 6 m	> 6 m	Onbekend	(%)	2 ^e helft 2004	1 ^e helft 2004	2004
Kopergebrek						1	3	4
Ontsteking tepel								0
Onkant uier						1		1
Vergiftiging							2	2
Planten vergiftiging (o.a. Pieris sp.)			1					0
Vergiftiging door ionoforen (monensin)	1		3					0
TOTAAL	2	0	6	0		2	10	12
Geen diagnose								
Geen oorzaak vastgesteld	1	1	6	7	9,1	5	6	11
Abortus								
Chlamydofila						2	2	4
Campylobacter								0
Toxoplasma							2	2
Listeria						2	1	3
Arcanoacterium pyogenes								0
E. coli							1	1
Placentitis								0
Geen oorzaak vastgesteld						2	16	18
TOTAAL					20,5	6	22	28
TOTAAL GENERAAL SECTIES	20	15	60	37	100	77	126	203
Scrapie screening (histologisch onderzoek hersenen)								
Geen scrapie aangetoond						657	254	911
Scrapie aangetoond						0	0	0
TOTAAL						657	254	911

* niet eerder apart geregistreerd

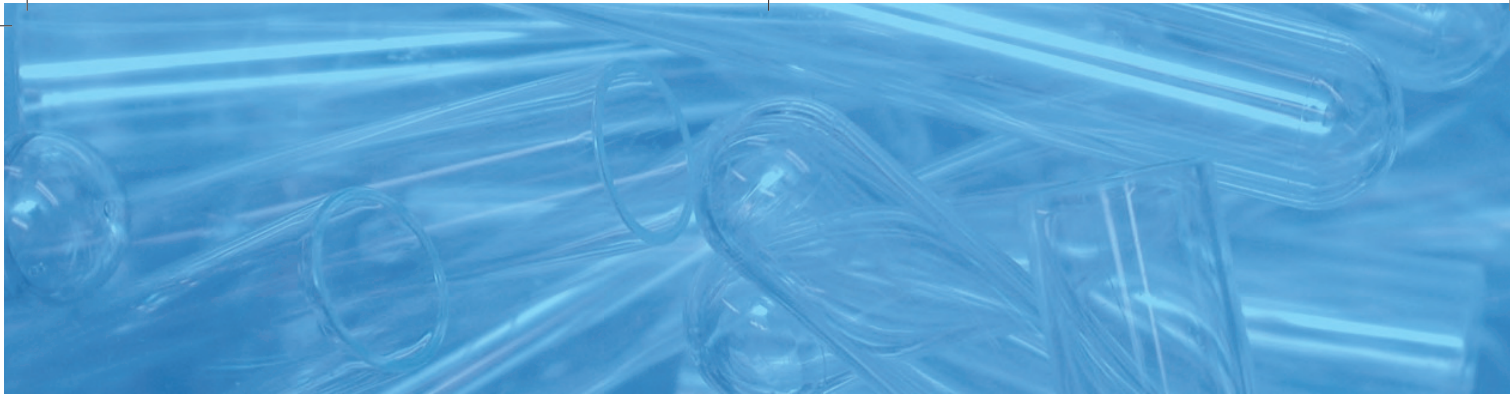
Bijlage V Gevoeligheidspatronen

Overzicht resistentie bepalingen van bacterien gekweekt bij secties kleine herkauwers 2002 / 2003 / 2004 / 1^e halfjaar 2005

schaap

Tabel V.1: % uit sectiemateriaal gekweekte bacteriestammen die ongevoelig zijn voor antibiotica in het 1^e half jaar 2005, het gehele jaar 2004, 2003 en 2002.

	Aantal Isolaten	Ampicilline	Amoxycilline	Amoy clavalaanz.	Ceftiofur	Cephalexin	Colistine	Enrofloxacin	Florfenicol	Flumequine	Gentamycine	Kanamycine / Neomycine	Lincomycine	Pen/Ampi-Amoxycilline	Spectinomycine	Streptomycine	Tetracycline doxycycline	Tilmicosin	Trimethoprimsulfa	Tulathromycine	Tylosine	
Escherichia coli 1^e en 2^e kw 2005	11	18				0			0	0	0				0					27		
2004	37	96	3			0			0		0				0					21		
2003	19	89	0			0			11		0				6					26		
2002	19	95	0			0			0		0				6					26		
Listeria 1^e en 2^e kw 2005	4		0	0									0	0		0	0			0		
2004	6		0										0	0		0	0			0		0
2003	2		0										100	0		0	0			0		0
2002	7		0										14	0		0	0			0		0
Mannheimia haemolytica 1^e en 2^e kw 2005	31			0	0		0	0	0	0				0		0	0	0	0	0	0	0
2004	42		0										100	2			2			0		15
2003	49		0										100	2			0			0		10
2002	33		0										100	0			3			0		22
Pasteurella multocida 1^e en 2^e kw 2005	2			0	0		0	0	0	0				0		0	0	0	0	0	0	0
2004	9		0										100	22			0			0		11
2003	6		0										100	33			0			0		0
2002	7		0										100	28			14			0		14

Geit

Tabel V.2: % uit sectiemateriaal gekweekte bacteriestammen die ongevoelig zijn voor antibiotica in het 1^e half jaar 2005, het gehele jaar 2004, 2003 en 2002.

	Aantal Isolaten	Ampicilline	Amoy clavalaanz.	Ceftiofur	Cephalaxin	Colistine	Enrofloxacin	Florfenicol	Flumequine	Gentamycine	Kanamycine / Neomycine	Lincomycine	Pen/Ampi-Amoxycilline	Spectinomycine	Streptomycine	Tetracycline doxycycline	Tilmicosin	Trimethoprimsulfa	Tulathromycine	Tylosine	
Escherichia coli 1^e en 2^e kw 2005	4	75				0			0	0	0			0					25		
2004	16	94	6			0			0	0	0			0					12		
2003	13	100	0			0			0	0	0			0					23		
2002	11	83	0			0			9	0	0			0					27		
Listeria 1^e en 2^e kw 2005	1		0	100									0		0	0	0	0	0		
2004	4		0									0	0			0		0	0		0
2003	4		0									0	0			0		0	0		0
2002	9		0									44	0			0		0	0		0
Mannheimia haemolytica 1^e en 2^e kw 2005	15			0	0		0	0	0	0			0		7	7	0	0	0	0	0
2004	14		0									93	14			14		0	0		0
2003	26		0									100	12			4		0	0		0
2002	33		0									100	0			4		0	0		6
Pasteurella multocida 1^e en 2^e kw 2005	3			0	0		0	0	0	0			0		0	0	0	0	0	0	0
2004	6		0									100	50			0		0	0		17
2003	7		0									100	29			0		0	0		14
2002	6		0									100	0			0		0	0		0

Bijlage VI Achterliggende gegevens GD-veekijker Kleine Herkauwers

Tweedelijns veterinaire contacten

Tabel VI.1: Percentage telefonische vragen en redenen voor bedrijfsbezoeken in de categorie "specifieke ziekte"

Specifieke ziekte	% telefoonvragen							% bedrijfsbezoeken						
	2 ^e kw. 2005 N = 152	1 ^e kw. 2005 N = 251	4 ^e kw. 2004 N = 146	3 ^e kw. 2004 N = 132	2 ^e kw. 2004 N = 139	1 ^e kw. 2004 N = 174	Totaal. 2004 N = 457	2 ^e kw. 2005 N = 30	1 ^e kw. 2005 N = 34	4 ^e kw. 2004 N = 16	3 ^e kw. 2004 N = 48	2 ^e kw. 2004 N = 10	1 ^e kw. 2004 N = 10	Totaal. 2004 N = 84
Acetonemie	2		1	2	10	4							0	
Border disease	1				0	1	0							0
Brucella							0							0
CAE	5	11	8	8	3	6	7		18	7	2	20	30	8
Campylobacter	2	1			1	2	1							0
Chlamydomphila	4	6	3	3	4	3	4		29			0	0	0
CL	1	2	4	1	1	1	2			7		0	0	1
Clostridium	16	9	7	9	15	11	12	3				0	10	1
Cobalt-gebrek	1			0	0	4	0							0
Cocciën	3	2		2	1	2	2					10	0	0
Cryptosporidiën	2	2		1	1	0	1			7				0
Echinococcus (blaasworm)														0
Ecthyma	11	2	5	9	6	4	7			14	2			4
Haemonchose (infectie met lebmaagworm)	1		1	1	1							0		
Hernia diafragmatica					0	1	0							0
Keratoconjunctivitis	1	2	4	1	1	0	2					0	0	0
Kopergebrek	2	1	1	1	6	3	3							0
Kopervergiftiging				3	9	4	4							0
Laryngitis					2		1							0
Leverbot	1	7	18	1	1	10	9	80	6	36	40	0	10	30
Listeriose	5	2	0	2	3	3	2			0	0	0	0	0
Longwormen			0	0	1	0	0			0	0	0	0	0
Luizen	3	1	1	2	0	2	2			0	0	0	0	0
Maagdarmwormen	5	2	4	5	9	6	7			0	6	20	10	7
Melk-/kopziekte		1	0	0	1	1	1			0	0	0	0	0
Microphthalmie	1	0.5	0	0	1	0	0			0	0	0	0	0
MKZ			0	0	0	0	0			0	0	0	0	0
Myiasis	1		1	5	5	1	3			0	0	0	0	0
Paratuberculose	16	24	10	14	9	10	12	7	3	0	0	0	0	0
Pasteurella	5	0.5	6	5	2	2	4			0	0	0	0	0

Tabel VI.1: Vervolg percentage telefonische vragen en redenen voor bedrijfsbezoeken in de categorie "specifieke ziekte"

Specifieke ziekte	% telefoonvragen							% bedrijfsbezoeken						
	2 ^e kw. 2005 N = 152	1 ^e kw. 2005 N = 251	4 ^e kw. 2004 N = 146	3 ^e kw. 2004 N = 132	2 ^e kw. 2004 N = 139	1 ^e kw. 2004 N = 174	Totaal. 2004 N = 591	2 ^e kw. 2005 N = 30	1 ^e kw. 2005 N = 34	4 ^e kw. 2004 N = 14	3 ^e kw. 2004 N = 48	2 ^e kw. 2004 N = 10	1 ^e kw. 2004 N = 10	Totaal. 2004 N = 82
Rotkreupel	6	2	7	5	7	1	5			0	0	10	0	1
Schurft	1	2	2	3	1	2	2			0	0	0	0	0
Scrapie	1	6	5	4	0	2	3	7	29	29	38	10	0	27
Teken		0	0	0	0	0			0	0	0	0	0	
Toxoplasma	3	4	0	0	0	2	1			0	0	0	0	0
Vergiftigingen	2	4	4	1	0	2			0	0	0	0	0	
Visna	1		0	0	0	2	1			0	0	0	10	1
Zwoegerziekte	5	7	8	9	2	9	8	3	15	0	13	30		18

* niet eerder apart gerapporteerd

Tabel VI.2: Percentage telefonische vragen en redenen voor bedrijfsbezoeken in de categorie "problemen/klachten"

Problemen/klachten	% telefoonvragen							% bedrijfsbezoeken						
	2 ^e kw. 2005 N = 89	1 ^e kw. 2005 N = 163	4 ^e kw. 2004 N = 56	3 ^e kw. 2004 N = 53	2 ^e kw. 2004 N = 86	1 ^e kw. 2004 N = 154	Totaal. 2004 N = 349	2 ^e kw. 2005 N = 8	1 ^e kw. 2005 N = 13	4 ^e kw. 2004 N = 4	3 ^e kw. 2004 N = 53	2 ^e kw. 2004 N = 4	1 ^e kw. 2004 N = 9	Totaal. 2004 N = 70
Abortus	11	29	23	4	10	21	16		15	0	4	0	11	5
Achterblijvers/slijters	3	3	0	0	2	3	2	13	8	0	0	25	0	5
Braken	1													
Diarree (afwijkende mest)	16	7	18	13	16	14	15			0	13	0	11	5
Erfelijke afwijkingen								25						
Geboorteproblemen	1	7	0	0	3	5	3	25	23	0	0	0	11	5
Hoesten	1	4	4	9	2	1	3			0	9	0	0	0
Huidaandoening	5	2	11	13	7	5	8			25	13	0	0	5
Jeuk	1	1	0	0	0	1	0		8	0	0	0	0	0
Koorts			2	0	0	1	1			0	0	0	0	0
Kreupelheid	1	1	4	6	6	2	4			0	6	0	0	0
Lijfbieden	3	2	0	0	1	1	1			0	0	0	0	0
Locomotiestoornissen	9	7	2	4	7	10	7	25		0	4	0	11	5
Mastitis	7	5	7	4	3	3	4	13		25	4	0	0	5
Plotselinge dood	15	12	14	19	17	12	15			0	19	50	33	26
Pneumonie			0	0	0	0	0			25	6	0	0	5
Polyarthritis	1													
Slechte groei	3	1	5	6	2	1	3		8	0	0	0	0	0
Te weinig melkgift	5	3	2	0	3	5	3		8	25	0	0	11	11
Terugkomers		3	2	0	0	1	1			0	0	0	0	0
Verhoogde uitval	1	4	4	0	7	5	4		8	0	0	25	0	5
Verlamming	1	1	0	2	1	1	1			0	2	0	0	0
Vermageren	5	4	0	13	3	2	4		15	0	13	0	0	0
Verwaarlozing*							0							11
Zenuwverschijnselen	9	7	4	8	6	7	6			0	8	0	11	5

* niet eerder apart gerapporteerd

Bijlage VII

Gezondheids- en welzijnswet voor dieren

Artikel 15: Aanwijzing besmettelijke dierziekten

Lid 2.

Een besmettelijke dierziekte kan worden aangewezen, indien:

- a. de ziekte zich snel kan uitbreiden, ernstige schade kan berokkenen aan de betrokken diersoort en niet of niet volledig kan worden voorkomen of bestreden met normale bedrijfsmiddelen;
- b. een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie zulks met zich brengt of
- c. de ziekte naar het oordeel van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een ernstig gevaar voor de volksgezondheid oplevert.

Als besmettelijke dierziekten als bedoeld in art. 15 zijn voor kleine herkauwers van belang

Mond- en klauwzeer

Rabiës/hondsdolheid

Miltvuur

Brucellose

Tuberculose (*M. bovis* en *M. tuberculosis*)

BSE en andere TSE's

Ziekte van Aujeszky

Bluetongue

Rift Valley koorts

Nodulaire dermatose (*Lumpy skin disease*)

Scrapie

Schapen- en geitenpokken

Schapen- en geitenpest

Vesiculaire stomatitis

Artikel 100

1.

Indien een dierenarts weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een dier verschijnselen vertoont van een besmettelijke dierziekte waarop afdeling 3 van hoofdstuk II van toepassing is, danwel van een andere door Onze Minister aangewezen dierziekte, of indien een dierenarts weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een dier is aangetast door een dergelijke besmettelijke dierziekte of drager van smetstof is, danwel weet dat een dier de krachtens artikel 31b, tweede lid, door Onze Minister aangewezen ziekteverschijnselen vertoont, geeft hij hiervan terstond kennis aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 114, tweede lid.

2.

Een ieder die in het kader van werkzaamheden die in een onderzoekinstelling worden verricht, gevallen van besmettelijke dierziekten opmerkt waarop afdeling 3 van hoofdstuk II van toepassing is, danwel van een andere door Onze Minister aangewezen dierziekte, danwel bij een dier de krachtens artikel 31b, tweede lid, door Onze Minister aangewezen ziekteverschijnselen opmerkt, geeft hiervan terstond kennis aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 114, tweede lid.

Als besmettelijke dierziekten als bedoeld in art. 100 zijn voor kleine herkauwers van belang

Salmonellose

Campylobacteriose

Listeriose

Echinococcose

Yersiniose

Leptospirose (L. hardjo)

Toxomaplasmose

Zwoegerziekte

CAE

Artikel 31b

1.

Onze Minister kan besluiten de maatregelen, bedoeld in artikel 22, eerste lid, onderdelen a, b, e, i, j of n toe te passen op dieren die niet lijden aan een besmettelijke dierziekte, of niet van besmetting met een dergelijke dierziekte worden verdacht, maar die zodanige ziekteverschijnselen vertonen dat naar het oordeel van Onze Minister die dieren of de van die dieren afkomstige producten een gevaar voor de diergezondheid kunnen opleveren, danwel naar het oordeel van Onze Minister en Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport die dieren of die producten een gevaar voor de volksgezondheid kunnen opleveren.

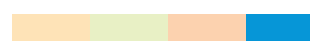
2.

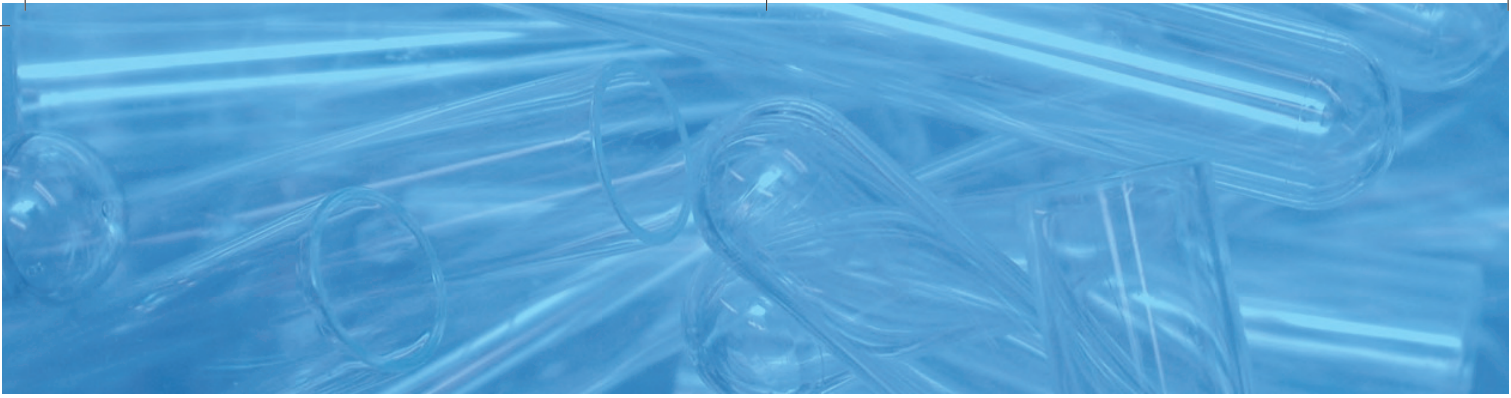
Bij ministeriële regeling kan de verplichting, bedoeld in artikel 19, eerste lid, en de verplichting, bedoeld in artikel 20, eerste lid, van overeenkomstige toepassing worden verklaard ten aanzien van dieren die niet lijden aan een besmettelijke dierziekte, of van een besmetting met een dergelijke ziekte niet worden verdacht, maar die door Onze Minister aangewezen andere ziekteverschijnselen vertonen.

OIE-lijst aangifteplichtige ziekten

Multiple species diseases

- Anthrax/miltvuur
- Aujeszky's disease/ Aujeszky
- Brucellosis (Brucella abortus)
- Brucellosis (Brucella melitensis)
- Echinococcosis/hydatidosis
- Leptospirosis/leptospirose
- Q fever/ Q koorts
- Rabies/hondsdolheid
- Paratuberculosis/paratuberculose
- Tularemia
- Foot and mouth disease/mond- en klauwzeer
- Vesicular stomatitis/blaasjesziekte
- Bluetongue
- Rift Valley fever
- West Nile fever

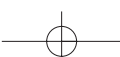

Sheep and goat diseases

- Caprine arthritis/encephalitis
- Contagious agalactia
- Contagious caprine pleuropneumonia
- Enzootic abortion of ewes (ovine chlamydiosis)
- Maedi-visna
- Nairobi sheep disease
- Ovine epididymitis (*Brucella ovis*)
- Pest des petits ruminants
- Salmonellosis (*Salmonella abortus ovis*)
- Scrapie
- Sheep pox and goat pox

☺

MONITORING KLEINE HERKAUWERS	34
EERSTE HALFJAAR 2005	35

Bijlage VIII Standing Committee on the Food Chain and Animal health

**Section Animal Health and Welfare
Section Biological Safety of the Food Chain
Section Controls and Import Conditions**

5 JULY 2005

Aanwezig: alle EU Lidstaten, Roemenië, Bulgarije, Noorwegen, IJsland en Zwitserland
NL-se delegatie: S. Mesman (verslag) en M. Weijtens

Section A Information and/or discussion

1. Exchange of views of the Committee on the evolution of animal diseases in the Community including:

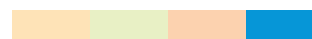
2. Information from the Member States on eradication programmes 2004 (FR) Rabies 2004:

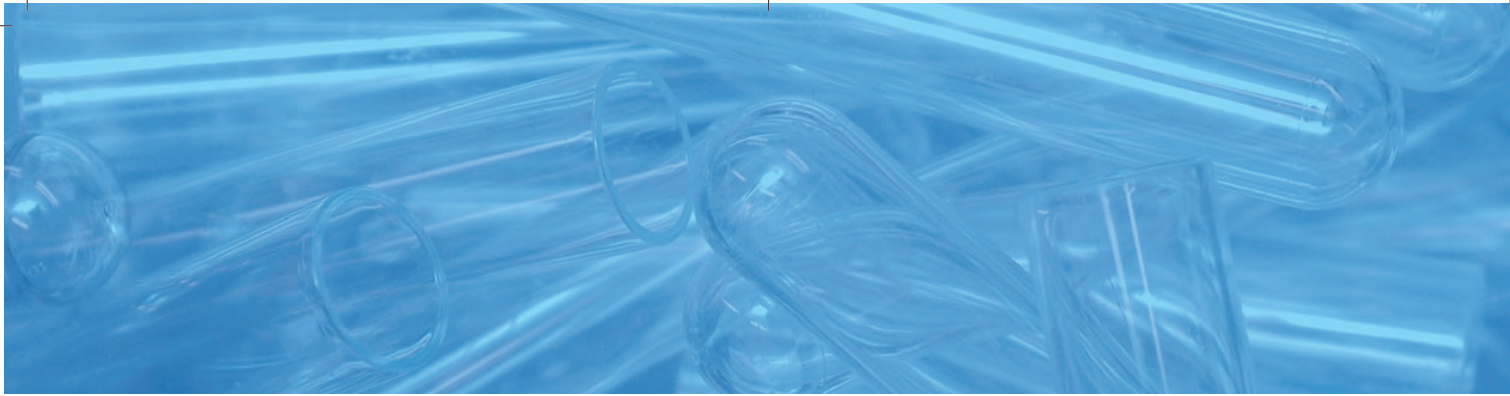
Austria, Czech Republic, Germany, Finland, Slovakia
Oostenrijk deelt presentatie uit. Er zijn in 2004 ruim 11.000 monsters onderzocht. In juni is één positieve vos gevonden in een gevaccineerd gebied (verslag hiervan bij presentatie uitgedeeld). In 2004 is een Oostenrijker overleden na rabiësbesmetting ten gevolge van een hondenbeet in Marokko.
Finland deelt presentatie uit. Laatste uitbraak was in 1989. Twee keer per jaar worden Duitse vaccins uit vliegtuigen gedropt: 20 stuks per km².
Slowakije heeft in 2004 64 positieve gevallen ontdekt. Met name rode vossen (54). Er zijn in totaal 1242 vossen steekproefsgewijs bemonsterd.

3. Exchange of views and possible opinion of the Committee on a Draft Commission Decision recognising the system for identification and registration of ovine animals in the Republic of Ireland according to Article 4(2) (d) of Council Regulation (EC) No 21/2004. (SANCO/10214/2005) (SA)

Met ingang 9 juli 2005 dienen alle schapen in EU-lidstaten geboren deze datum met twee identificatiemiddelen geïdentificeerd zijn binnen een termijn van 6 maanden in reguliere gevallen, of 9 maanden indien sprake is van extensieve omstandigheden.
Lidstaten die al een systeem hebben dat aan bepaalde voorwaarden voldoet, maar dat niet helemaal voldoet aan Verordening 21/2004, mogen gedurende de periode 9-7-2005 tot 1-1-2008 hun bestaande systeem behouden. Hiertoe moeten zij een verzoek indienen zoals beschreven in artikel 4(2)(d). Derogatie geldt alleen voor nationaal grondgebied: dieren voor het intraverkeer moeten in alle gevallen voldoen aan de voorwaarden van Verordening 21/2004. VK en Ierland hebben een dergelijk verzoek tot ingediend. De brief met aanvraag van Ierland aan de Cie wordt uitgedeeld.

Voor het verzoek ligt een positief adviserend FVO-rapport. Er zijn enkel een paar opmerkingen omtrent de bedrijfsregistratie en tekortkomingen bij vervoersdocumenten.

Oostenrijk pleit voor souplesse tijdens de ingangperiode van de verordening, niet alleen voor VK en Ierland, maar ook voor nationale verplaatsingen binnen andere lidstaten.

Frankrijk twijfelt aan traceerbaarheid die volledig moet zijn om in aanmerking te komen voor uitzondering. Durft zich niet hierover uit te spreken. Spanje sluit zich hierbij aan. Had dit niet in de werkgroep Identificatie besproken moeten worden? Duitsland sluit zich hierbij aan; België is niet gerust op het vervangen van oormerken indien de dieren slechts 1 oormerk hoeven te hebben. Zweden sluit zich aan bij de voorgaande sprekers. Vindt dat de informatie op een laat termijn beschikbaar is gekomen.

De Commissie antwoordt dat er gestreefd wordt naar bijlage A punt 5: dieren moeten per bedrijf en individueel geïdentificeerd worden. Voor de Commissie staat de traceerbaarheid en registratie van verplaatsingen voorop. Het is niet in de werkgroep Identificatie behandeld omdat de ingangsdatum 9 juli reeds aanstaande zaterdag is.

Ierland reageert op de vraag van België: er is inderdaad één oormerk bij vervoer direct naar slachthuis maar twee oormerken in geval van verplaatsing naar ander bedrijf. Bij vervoer naar derde bedrijf wordt het tweede oormerk vervangen door merk van derde bedrijf. De nummers van beide eerste oormerken worden geregistreerd in het bedrijfsregister.

Er wordt een nieuwe versie uitgedeeld met wijzigingen **IN PEN**

Stemming SANCO/10214/2005 Rev 2 met wijziging in pen. Polen is afwezig, Frankrijk en Spanje onthouden zich van stem vanwege het ontbreken van garanties. Met 4 stemmen verschil heeft het voorstel het gehaald.

Section B Draft presented for an opinion - Projet présenté pour un avis - Zur Stellungnahme vorgestellter Entwurf

4. Exchange of views and possible opinion of the Committee on a Draft Commission Decision temporarily recognising the system for identification and registration of ovine and caprine animals in Great Britain and Northern Ireland, the United Kingdom according to Article 4(2)(d) of Council Regulation (EC) No 21/2004. (SANCO/10288/2005) (SA)

Zie vorig punt. De FVO-inspecteur presenteert: Het nationale I&R-systeem is niet gelijk aan dat van Ierland. Het schaap wordt individueel geïdentificeerd en geregistreerd op het bedrijf. De FVO had kritische opmerkingen over de gevallen waar verschillende bedrijven van één eigenaar zijn, over de verplaatsingsdocumenten en het bedrijfsregister. De laatste twee waren nog niet geheel geïmplementeerd, of niet naar behoren uitgevoerd. Conclusie van het rapport is echter dat het systeem voldoet.

Het systeem van merking: één oormerk bij vervoer direct naar slachthuis. Twee oormerken in geval van verplaatsing naar ander bedrijf. Dit tweede merk bevat individuele diernummer en nummer van het bedrijf waar het heengaat. Bij vervoer naar derde bedrijf wordt een derde oormerk toegevoerd met individuele diernummer en nummer van derde bedrijf.

VK krijgt nog gelegenheid om onder scherp toezicht van de Commissie het systeem te vervolmaken: de Beschikking is voor **TIJDELIJKE** erkenning van het systeem, definitieve erkenning volgt na beoordeling. Stemming SANCO/10288/2005 Rev 1 met wijzigingen **IN PEN**: Polen is afwezig, Frankrijk en Spanje onthouden zich van stem vanwege het ontbreken van garanties. Met 4 stemmen verschil heeft het voorstel het gehaald.

5. Exchange of views and possible opinion of the Committee on a Draft Commission Decision recognising the system for identification and registration of ovine animals in the Republic of Ireland according to Article 4(2)(d) of Council Regulation (EC) No 21/2004. (SANCO/10214/2005) (SA)

Met ingang 9 juli 2005 dienen alle schapen in EU-lidstaten geboren deze datum met twee identificatie-middelen geïdentificeerd zijn binnen een termijn van 6 maanden in reguliere gevallen, of 9 maanden indien sprake is van extensieve omstandigheden.

Lidstaten die al een systeem hebben dat aan bepaalde voorwaarden voldoet, maar dat niet helemaal voldoet aan Verordening 21/2004, mogen gedurende de periode 9-7-2005 tot 1-1-2008 hun bestaande systeem behouden. Hiertoe moeten zij een verzoek indienen zoals beschreven in artikel 4(2)(d). Derogatie geldt alleen voor nationaal grondgebied: dieren voor het intraverkeer moeten in alle gevallen voldoen aan de voorwaarden van Verordening 21/2004. VK en Ierland hebben een dergelijk verzoek tot ingediend. De brief met aanvraag van Ierland aan de Cie wordt uitgedeeld.

Voor het verzoek ligt een positief adviserend FVO-rapport. Er zijn enkel een paar opmerkingen omtrent de bedrijfsregistratie en tekortkomingen bij vervoersdocumenten.

Oostenrijk pleit voor souplesse tijdens de ingangperiode van de verordening, niet alleen voor VK en Ierland, maar ook voor nationale verplaatsingen binnen andere lidstaten.

Frankrijk twijfelt aan traceerbaarheid die volledig moet zijn om in aanmerking te komen voor uitzondering. Durft zich niet hierover uit te spreken. Spanje sluit zich hierbij aan. Had dit niet in de werkgroep Identificatie besproken moeten worden? Duitsland sluit zich hierbij aan; België is niet gerust op het vervangen van oormerken indien de dieren slechts 1 oormerk hoeven te hebben. Zweden sluit zich aan bij de voorgaande sprekers. Vindt dat de informatie op een laat termijn beschikbaar is gekomen.

De Commissie antwoordt dat er gestreefd wordt naar bijlage A punt 5: dieren moeten per bedrijf en individueel geïdentificeerd worden. Voor de Commissie staat de traceerbaarheid en registratie van verplaatsingen voorop. Het is niet in de werkgroep Identificatie behandeld omdat de ingangsdatum 9 juli reeds aanstaande zaterdag is.

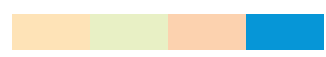
Ierland reageert op de vraag van België: er is inderdaad één oormerk bij vervoer direct naar slachthuis maar twee oormerken in geval van verplaatsing naar ander bedrijf. Bij vervoer naar derde bedrijf wordt het tweede oormerk vervangen door merk van derde bedrijf. De nummers van beide eerste oormerken worden geregistreerd in het bedrijfsregister.

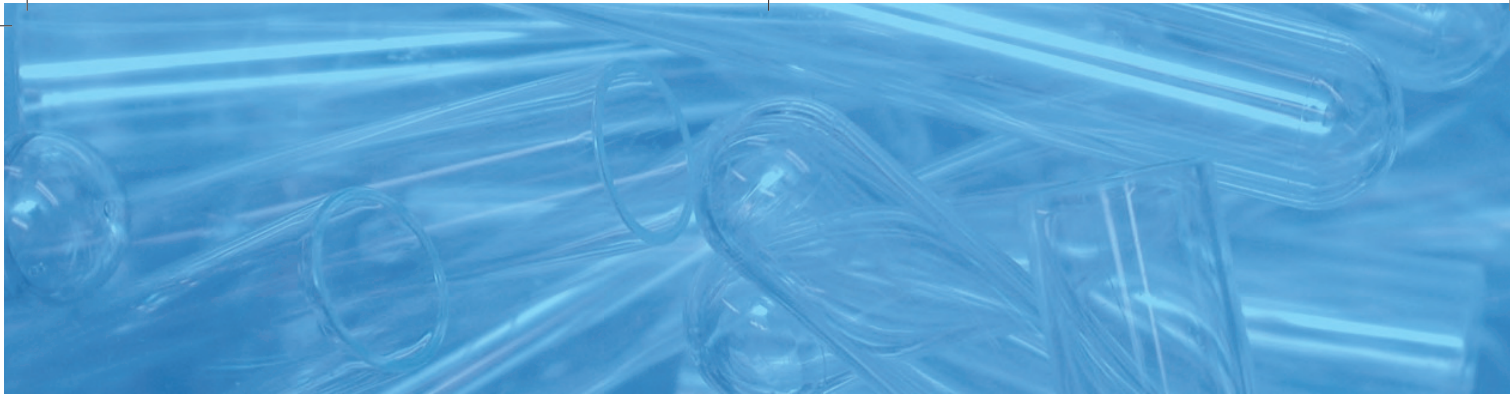
Er wordt een nieuwe versie uitgedeeld met wijzigingen **IN PEN**
Stemming SANCO/10214/2005 Rev 2 met wijziging in pen. Polen is afwezig, Frankrijk en Spanje onthouden zich van stem vanwege het ontbreken van garanties. Met 4 stemmen verschil heeft het voorstel het gehaald

6. Exchange of views and possible opinion of the Committee on a Draft Commission Decision temporarily recognising the system for identification and registration of ovine and caprine animals in Great Britain and Northern Ireland, the United Kingdom according to Article 4(2)(d) of Council Regulation (EC) No 21/2004. (SANCO/10288/2005) (SA)

Zie vorig punt. De FVO-inspecteur presenteert: Het nationale I&R-systeem is niet gelijk aan dat van Ierland. Het schaap wordt individueel geïdentificeerd en geregistreerd op het bedrijf. De FVO had kritische opmerkingen over de gevallen waar verschillende bedrijven van één eigenaar zijn, over de verplaatsingsdocumenten en het bedrijfsregister. De laatste twee waren nog niet geheel geïmplementeerd, of niet naar behoren uitgevoerd. Conclusie van het rapport is echter dat het systeem voldoet.

Het systeem van merking: één oormerk bij vervoer direct naar slachthuis. Twee oormerken in geval van

verplaatsing naar ander bedrijf. Dit tweede merk bevat individuele diernummer en nummer van het bedrijf waar het heengaat. Bij vervoer naar derde bedrijf wordt een derde oormerk toegevoerd met individuele diernummer en nummer van derde bedrijf.

VK krijgt nog gelegenheid om onder scherp toezicht van de Commissie het systeem te vervolmaken: de Beschikking is voor **TIJDELIJKE** erkenning van het systeem, definitieve erkenning volgt na beoordeling. Stemming SANCO/10288/2005 Rev 1 met wijzigingen in pen: Polen is afwezig, Frankrijk en Spanje onthouden zich van stem vanwege het ontbreken van garanties. Met 4 stemmen verschil heeft het voorstel het gehaald.

20b. Exchange of views and possible opinion of the Committee on a Draft Commission Decision concerning a Community financial contribution for the vaccination against bluetongue in France in 2004 and 2005 (SANCO/2005/564-Rev. 3) (TC)

Italië wijst erop dat er voor hen ook nog zaken uit 2003 terugbetaald moeten worden. Snapt niet waarom deze drie terugbetalingen eerst behandeld worden. De Commissie antwoordt dat er inderdaad een verzoek van Italië ligt (Bluetongue). Sanco zal zich inzetten voor een spoedige afhandeling.

Rev 5 uitgedeeld. Zitten nog wat tekst- en spelfoutjes in. Stemming SANCO/2005/564-Rev. 5 allen voor.

Section C Draft presented for discussion - Projet présenté pour discussion - Zur Diskussion vorgestellter Entwurf

23a. Exchange of views on a Draft Commission Decision on the purchase of antigens for the formulation of vaccines against foot-and-mouth disease. (doc. SANCO/10245/2005) (AF)

Slechts 4,3 miljoen doses in de bank. Tien jaar geleden gold 5 miljoen als minimum. De bank wordt aangevuld met vaccins van verschillende types zoals aangegeven in de bijlage van de beschikking. Bij publicatie van de beschikking wordt deze bijlage niet openbaar gemaakt. Wordt als vertrouwelijk behandeld. Zweden: voldoen deze vaccins aan de huidige OIE eisen? Cie: ja, alle vaccins zijn geregistreerd voor vermarkting.

Geen stemming, wordt voorgelegd aan Biologische veiligheid over twee weken. Gaarne ondersteuning van de lidstaten. Alle LS gaan akkoord.

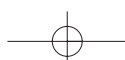
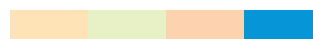
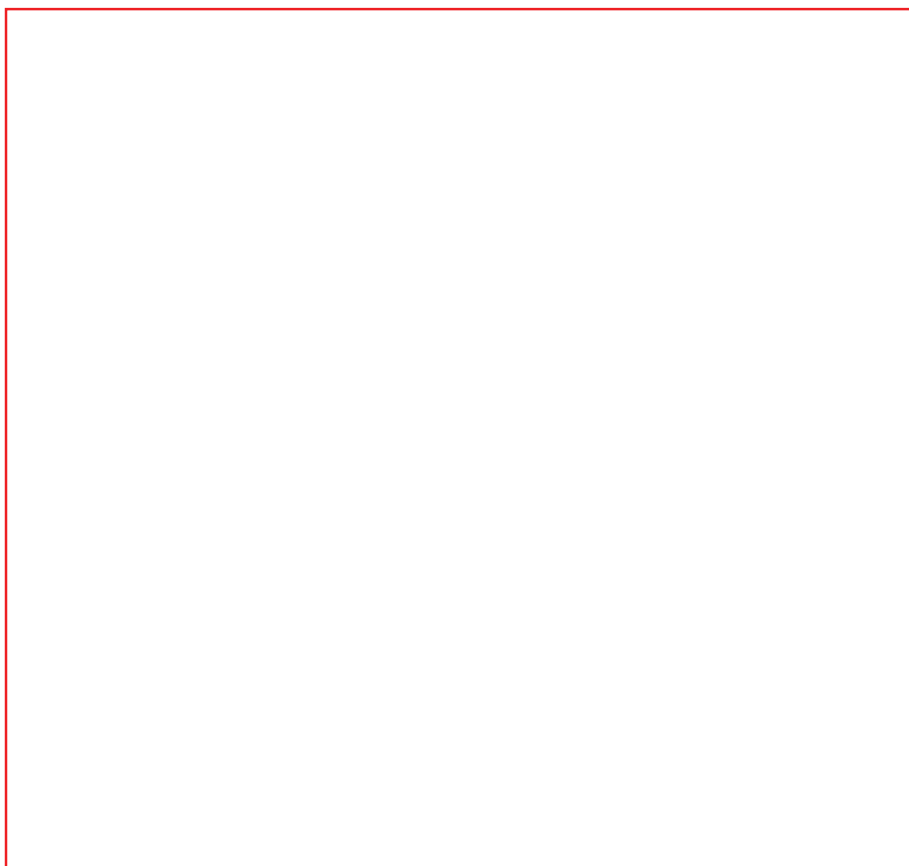
7. Miscellaneous – Divers

Spanje: Meldde vorige week een geval van **RABIË BIJ EEN HOND IN NOORD-AFRIKA** (Serotype 1, Noord Afrika). Een volwassen, niet ingeënt dier, heeft 6 personen gebeten en is dezelfde dag gestorven. 5 kinderen en 1 persoon van 50. Zijn allen behandeld. Ze weten de herkomst van de hond niet en de eigenaar is onbekend. Het geldende protocol is uitgevoerd: epidemiologisch onderzoek, traceren van contacten etc..

Colofon

Begeleidingscommissie Monitoring Kleine Herkauwers

Pathologen

Deventer

Arnsbergstraat 7
Postbus 9
7400 AA Deventer
Telefoon 0900 1770
Fax 0570 634104

Internet: www.gdvdieren.nl
E-mail: info@gdvdieren.nl

